

figer, at Spørgsmaalet ofte er, om man skal offere uforholdne Udgifter for Erhvervelsen af Jord, ja jeg vil endog rette det Udtryk til fuldstændig urimelige Udgifter for Erhvervelsen af Jord. Det, der er Spørgsmaal om, er jo, at man i de fleste Tilfælde — der kan være Undtagelser, f. Ex. ved Ringsted, hvor et Fideikommis ikke kan sælge eller afstaa frivillig — ikke kan faae et Jordareal for en Pris, som man kan være bekjendt overfor Statskassen. Man kan da ikke godt stille sig paa det Standpunkt, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Bjørnbaa) stiller sig paa, nemlig bryde sig Bøkker om Statskassen, og mene, at det er mere om at gjøre, at hver enkelt Mand i Landet kan faae det, han forlanger. Han synes at tro, at det er aldeles urimeligt at forære; men det er dog ingenlunde Tilfældet. Der er ikke Tale om, som det ærede Medlem sagde, at skaffe sig Jord paa saa billig en Maade som muligt, der er Tale om noget ganske Andet, nemlig, om vel at tage alle mulige Hensyn til Eieren, men paa den anden Side ikke lade ham selv fastsætte Prisen. Det ærede Medlem vil, at Eieren skal fastsætte Prisen, og vi Andre skulle bøje os derfor, saa bliver Eieren fornøjet — om vi Andre og om Statskassen kan staa sig derved, det er et derfra helt forskjelligt Spørgsmaal. Det Naturligste af Verden synes dog at være, at man ved Udvidelser af den Slags, naar man ikke kan enes med vedkommende Eier, lader foregaa Expropriation og Tagation. Det ærede Medlem for Thisted Amts 3die Valgkreds (N. Andersen) har Ret i, at naar man henviser til Forordningen af 5te Marts 1845, henviser man ogsaa til den Proces, den Fremgangsmaade, som denne Forordning foreskriver. Der benyttes Kommissioner for at komme over Kollisioner mellem Administrationen og den Exproprierede — jeg tror forøvrigt snarere Kollisionerne komme ved Udvidelse end ved ny Anlæg. Det er det Apparat, der sættes i Gang, og det synes naturligt. Jeg vil endnu en Gang akcentuere, at naar Administrationen er ligegyldig ved, hvad den betaler, saa kan den naturligvis faae Areal; men det forekommer mig, at Indenrigsministeren i alt Fald har nogen Forpligtelse til at paaase Statskassens Løb. Det er for Resten ret mærkeligt, at Rigsdagen, Folkethinget, som ellers nok kan være med til at se paa Tingene med Hensyn til, at der ikke bruges for meget, vil stille sig saaledes at det ser ud, som om den vilde tvinge Administrationen til at anvende urimelige Beløb. (Verg: Det vil Folkethinget ikke gjøre!)

Jeg beder om Forladelse! Vi kunne jo se, hvad Folkethinget vil. Jeg erkjender ikke, at det er rigtigt, at man hver eneste Gang, der kan være Spørgsmaal om Afstaaelse, skal have en ny Expropriationslov. Det er sikkert og vist, at hvis man vil tage fat paa Snekkearmspørgsmaalet, saa kan det ikke se paa den Maade. For ikke at indskrænke mig til aldeles almindelige Bemærkninger skal jeg sige, at naar der er tale om Skanderborg Station og Holmstrup Holdeplads, saa gjælder det ved Skanderborg Station om et temmelig stort Areal, nemlig 4 $\frac{1}{2}$ Td. Land, og der kræves en Pris af fra 35—38,000 Kr. for det Hele. Disse Jorder ere ingenlunde Byggegrunde, de ere Baffer og Høie og ligge borte fra Byen. Jeg kjender ikke og skal ikke kjende i det Enkelte, hvorledes disse Underhandlinger ere førte; men den første ærede Taler tager fejl i, hvad han sagde. Jeg skal sige de Herrer, at man kommer til sine Priser, den Pris, man mener passende at kunne byde ved første Bud, paa en meget simpel Maade. Ved de Stationsudvidelser, her er Tale om, ere selve Jordpriserne indbefattede i Bevillingen. Naar der f. Ex. søges paa Finantsloven om Udvidelse af Skanderborg Station, saa ligge Jordpriserne indenfor selve Bevillingen. Det vide de Herrer, som ere fortrolige dermed, meget vel; men de, der ere mindre vel fortrolige dermed, kunde tro, at de afholdes af den almindelige Konto for Expropriation, i Hensyn til hvilken disse Udgifter ved ny Anlæg afholdes. Ved Stationsudvidelser og deslige er Summen imidlertid kalkuleret indenfor selve det Beløb, som staaar opført i Bevillingen. Man har gjort sig klar i Forveien, hvilken Pris man vil give for de paaagjældende Jordudvidelser; det har den vedkommende Ingenieur eller Landinspektør gjort sig klar, og det er det Grundlag, hvorfra man gaar ud. Naar man imidlertid staaar overfor Forhold, hvor der forlanges 6 Gange saa meget, som man mener, det er passende at give, saa mener jeg, det er bedst at sige: der er ikke Noget at gjøre. Det Samme er Tilfældet ved Holmstrup Station. Jeg kan ikke se, at der fra Rigsdagens Standpunkt kan indvindes Noget imod, at fastsættelsen af Jordafstaaelse til Udvidelse sker paa den Maade, som den almindelig sker ved nye Jernbaneanlæg. Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (Hage) mente, at det var en meget samvittighedsfuld Fortolkning, man havde gjort gjældende af Forordningen af 5te Marts 1845; det er rigtigt, det er ogsaa min Mening. Jeg tror, at naar man vil læse ganske nøgtern de Ord, der staa i den, saa vil man ikke kunne be-